

Suositus 21/2024
Ehdotus A 1989/PRE
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Helsingin sopimuksen tarkistaminen

Helsingin sopimuksen artiklojen 45 ja 56 mukaisesti Pohjoismaiden neuvosto on 31. lokakuuta 2024 hyväksynyt seuraavan puheenjohtajiston ehdotukseen perustuvan suosituksen.

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

- että nimetään pohjoismainen komitea, joka saa tehtäväksi laatia konkreettisen muutosehdotuksen Helsingin sopimuksen päivittämiseksi.
- että komitean ehdotukseen sisällytetään muun muassa seuraavat aiheet:

Pohjoismaista yhteistyötä koskevat *uudet* artiklat:

- puolustus- ja turvallisuuspolitiikka
- siviiliturvallisuus, valmius ja yhteiskuntaturvallisuus
- ilmasto
- lasten ja nuorten oikeudet ja osallistaminen pohjoismaiseen yhteistyöhön yleisesti sekä Nuorten pohjoismaisen neuvoston rooli
- rajaesteiden poistaminen ja ehkäiseminen.

Pohjoismaista yhteistyötä koskevat *päivitetyt* artiklat, niin että ne soveltuvat paremmin tämän hetken pohjoismaiseen yhteistyöhön ja Pohjoismaiden tavoitteisiin:

- sosiaalinen yhteistyö, jonka kohdalla pohjoismainen hyvinvointimalli mainitaan konkreettisesti, ja lasten ja nuorten osallistaminen mainitaan omana aiheenaan
- koulutus, tutkimus, kulttuuri ja kieli
- ympäristö mukaan lukien luonnon monimuotoisuus ja luonto
- liikenne, mukaan lukien digitaalinen infrastruktuuri
- Mitkä tahot ovat Helsingin sopimuksen osapuolia?

- että osallistuminen pohjoismaiseen yhteistyöhön pohjautuu maiden samanarvoisuuteen ja Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin osallistuminen pohjoismaiseen yhteistyöhön heijastaa Ahvenanmaalla, Färsaarilla ja Grönlannissa tapahtunutta kehitystä ja antaa joustavuutta eroavaisuuksien mahdollistamiseen ja tulevaan kehittämiseen, *tai*
- että Pohjoismaiden hallitukset selvittävät, miten Helsingin sopimusta voidaan muuttaa siten, että Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin osallistumismahdollisuuksia pohjoismaiseen yhteistyöhön laajennettaisiin ottaen huomioon oikeudellinen viitekehys, joka sääntelee Tanskan, Färsaarten ja Grönlannin sekä Suomen ja Ahvenanmaan välistä suhdetta.
- että Helsingin sopimuksesta käy ilmi pohjoismainen yhteistyö, jolla edistetään pohjoismaisia arvoja ja näkemyksiä EU:ssa ja Etassa. Sopimuksen pohjoismaista yhteistyötä koskevien muotoilujen tulee olla velvoittavampia sekä uutta säännöstöä muotoiltaessa että implementoitaessa.
- että sopimustekstin yleistä kieliasua päivitetään ja sopimustekstiin sisällytetään perustavat pohjoismaiset arvot, kuten demokratia, ihmisoikeudet ja tasa-arvo.
- että tavoitteena on, että komitean ehdotus Helsingin sopimuksen päivittämiseksi valmistuu vuoden 2025 aikana ja että se tulee voimaan vuoden 2026 aikana (30 vuotta edellisen päivityksen voimaantulosta).
- että Pohjoismaiden neuvosto on edustettuna komiteassa ja että komitea työskentelee vuorovaikutuksessa Pohjoismaiden neuvoston kanssa.

Reykjavíkissa 31. lokakuuta 2024

Bryndís Haraldsdóttir
presidentti

Kristina Háfoss
neuvoston johtaja